

Binnengekomen reacties concept cultuurbeleid 2024-2030

Periode reactietijd: 1 mei tot en met 11 juni

Markant Maashorst

Beste Maud,

Een zeer gedegen en compleet document is het geworden, alle elementen zitten er in en zo te zien is iedereen ook echt gehoord.

Ik heb zo snel geen opmerkingen meer, chapeau.

Met vriendelijke groet,

Jan Wouda

directeur

Gemeentelijke reactie

Beste Jan,

Bedankt voor je reactie en de positieve woorden.

We waarderen je betrokkenheid bij de totstandkoming van dit nieuwe beleid zeer.

Mede namens wethouder van den Broek

Met vriendelijke groet,

Stichting PNEM

Dag Maud,

Gefeliciteerd met deze uitgebreide en volgens ons volledige cultuurbeleid nota voor gemeente Maashorst. We gaan ons best doen om binnen het beleid voorgestelde banen onze activiteiten voort te zetten als PNEM.

We maken tzt graag kennis met de cultuurcoach en willen graag deelnemen aan eventuele werkgroepen en expertisesessies.

Er blijft bij ons nog wel een vraag hangen tav het PNEM gebouw en met name de bezetting. Deze is niet meer van dien aard dat het een broedplaats is voor cultuur en kunst. Graag komen we daarover in gesprek als dat mogelijk is. Bij wie zouden we dan moeten zijn?

Groeten
Dan Hoevenaars

Gemeentelijke reactie

Dag Dan,

Bedankt voor je reactie en de positieve woorden. We waarderen de betrokkenheid van jou en andere leden van PNEM bij het lokale culturele veld zeer.

Na vaststelling van het nieuwe beleid ga ik graag samen met een collega van de afdeling vastgoed met je in gesprek om het PNEM-gebouw verder door te ontwikkelen qua huurders en gebruikers.

Mede namens wethouder van den Broek,

Met vriendelijke groet,

Noord Oost Brabantse Bibliotheken

Dag Maud,

Allereerst complimenten aan de gemeente en aan alle deelnemers voor dit hele traject en het stuk wat eruit voortgekomen is! Een goed onderbouwde en positieve blik en de rollen die cultuur kan vervullen.

Mocht je het nog willen weten (voor het stuk niet noodzakelijk): de NOBB had in de gemeente Maashorst in 2022 11.177 leden.

Als het gaat om wederkerigheid vind ik niet dat je dat mag hangen aan het krijgen van subsidie. De subsidies die worden verstrekt hangen samen met een opdracht en daar maakt de wederkerigheid geen deel van uit. Wel vind ik dat professionele instellingen ondersteuning zouden moeten bieden – waar mogelijk – aan het amateurveld (noblesse oblige) maar dat is een vanzelfsprekendheid. Zo ondersteunen wij als bibliotheek als jaren vrijwilligersverenigingen op het terrein van (cultureel) erfgoed. Wij ondersteunen Heemkundekringen en historische verenigingen, bijv met hun collectie (beleid/beheer), bieden van ruimtes voor vergaderingen, workshops, lezingen en inloopactiviteiten, ondersteuning bij het zoeken naar/aanvragen van fondsen om maar wat voorbeelden te noemen.

Dat was het voor nu. Succes met het vervolg.

Met vriendelijke groet,
Larissa van Dommelen
Programmamanager NOBB

Gemeentelijke reactie

Dag Larissa,

Bedankt voor je reactie en je positieve woorden.

We waarderen je betrokkenheid bij de totstandkoming van dit nieuwe beleid zeer.

Bedankt voor je fijne inhoudelijke feedback met betrekking tot de wederkerigheid. We vinden het ontzettend mooi om nu al in de praktijk te zien dat de gesubsidieerde professionele instellingen zich ook inzetten voor het lokale culturele amateurveld. Dat willen we graag behouden. Om die reden hebben we de wederkerigheid opgenomen in de prestatieafspraken.

Mede op basis van jouw reactie zijn we tot de conclusie gekomen dat de formulering nog wat aangepast moet worden. Door de gekozen bewoording ontstaat mogelijk het beeld bij het amateurveld dat zij mogen verwachten van de professionele organisaties dat zij uitvoerend werk voor hen gaan doen. Dat is uiteraard niet de bedoeling. Van de professionele organisaties wordt een coachende en samenwerkende rol verwacht, maar geen uitvoerende. Dat blijft aan de verenigingen en stichtingen zelf. We zullen het cultuurbeleid hierop daarom aanpassen.

Nogmaals dank en mede namens wethouder van den Broek,

Met vriendelijke groet,

Muziekverenigingen

Geachte Wethouder van den Broek,

Onlangs mochten we als Muziekverenigingen het concept cultuurbeleid Maashorst ontvangen. U verzocht ons voor 11 juni te antwoorden. Dat doen we bij dezen en u mag dit beschouwen als een reactie namens alle zes Muziekverenigingen uit de gemeente Maashorst. De eerste winst van dit proces is dat de eensgezindheid en samenwerking tussen deze clubs enorm bevorderd is.

Als eerste willen we opmerken dat we content zijn met dit concept omdat hieruit duidelijk blijkt dat er naar ons is geluisterd. We voelen ons gehoord en we lezen terug dat de gemeente Maashorst waarde hecht aan haar Harmonieorkesten en Fanfares. Dat doet ons deugd.

We zien in het document ook veel overeenkomsten met onze eigen doelstellingen: toegankelijkheid voor een brede doelgroep en samenwerking met andere (culturele) instellingen zijn zaken die ons aan het hart gaan en we zijn blij dat terug te vinden in uw visie.

We kunnen ons grotendeels vinden in het concept dat nu voorligt, maar hebben nog wel een viertal vragen over het subsidiemodel.

1. Als uitgangspunt heeft u het 'Landerse' subsidiemodel genomen, en niet het KNMO-model. Graag horen we van u waarom daarvoor gekozen is?
2. Waarom heeft u de bedragen genomen uit de beschikking van 2022 in plaats van de beschikking van 2023?
3. Er wordt gesproken over een verplichte concoursdeelname (eens in de 5 jaar) met als doel het toetsen van de kwaliteit. Wij als verenigingen willen onze muzikale kwaliteit graag laten toetsen, maar verzoeken de gemeente Maashorst dat wat ruimer te formuleren. Onzes inziens kunnen we daar beter invulling aangeven op een manier die veel toegankelijker is en bovendien in onze eigen gemeente plaatsvindt, zonder concessies te doen aan de muzikale toetsing.
4. Waarom is gekozen de subsidie op opleidingskosten te maximeren op EUR 10.000, -? U geeft ons duidelijk mee in te zetten op groei van onze opleidingen, maar als dat succesvol is, zet het budgetplafond daar weer een rem op. We verzoeken u dan ook dit te herzien. Subsiëring van de opleiding is wat ons betreft het belangrijkste en waardevolste onderdeel van dit plan.

We kijken uit naar uw antwoorden.

Met muzikale groet,
De besturen van
Muziekvereniging Reek
Muziekvereniging Concordia
Muziekvereniging Zeelandia
Muziekvereniging De Eendracht
Muziekvereniging St Marcellus
Harmonie en Slagwerkgroep Sint Caecilia

Gemeentelijke reactie

Beste bestuursleden van de lokale muziekverenigingen,

Bedankt voor uw reactie en positieve woorden.

We waarderen uw betrokkenheid bij de totstandkoming van dit nieuwe beleid zeer.

Fijn dat u ons wilt voorzien van inhoudelijke feedback door het stellen van de vier vragen. Via deze weg geven we u hier graag onze respons op.

1. Het klopt dat we de Landerdse subsidiesystematiek als uitgangspunt willen hanteren. Op dit moment zitten er grote verschillen tussen de wijze van subsidiëren van de muziekverenigingen in de voormalige gemeenten Uden en Landerd. Hierbij ontvangen de verenigingen in de voormalige gemeente Landerd een vele male hogere subsidie dan in voormalig Uden.

Ons voornaamste doel is dan ook om hierin een gelijke systematiek te gaan hanteren die ten goede komt aan muziekeducatie en het lokale verenigingsleven. De subsidiëring zoals bekend in de voormalige gemeente Landerd sluit hierop aan en volgt in grote lijnen de KNMO-systematiek.

Uiteraard is er ook gekeken naar de mogelijkheid om de KNMO-systematiek volledig te volgen. Echter, dit gaat gepaard met een nog hogere mate van subsidiëring. Dat terwijl het volgen van de Landerdse systematiek al gepaard gaat met de inzet van aanzienlijk meer gemeentelijke middelen. Omdat we als kader hebben meegekregen om te streven naar een budget neutrale realisatie van het nieuwe beleid hebben we daarom de afweging gemaakt om de Landerdse werkwijze door te voeren in de gehele gemeente.

Op 22 februari van dit jaar hebben wij hier tijdens een speciale bijeenkomst ook met elkaar over gesproken. Wij hebben u toen de vraag gesteld of u zich erin kan vinden als subsidiëring volgens de Landerdse systematiek wordt opgenomen in het beleid. U heeft daarover op dat moment terplekke met elkaar beraad gevoerd en aan ons aangegeven dat dit voor u akkoord is. We houden daarom vast aan deze voorgestelde subsidiesystematiek.

2. We zijn gestart met de vorming van het nieuwe cultuurbeleid in 2022. Omdat destijds de subsidies voor 2023 nog niet (allemaal) waren verstrekt is ervoor gekozen om te werken met de cijfers van 2022. Inmiddels is de begroting daarop aangepast en zullen de cijfers van 2023 worden opgenomen in de definitieve beleidsnota die wordt voorgelegd aan het College van B&W en de Raad.
3. Deze bepaling is overgenomen uit de subsidieregeling van de voormalige gemeente Landerd omdat daar de voorgestelde subsidiesystematiek op gebaseerd is. We kunnen ons prima vinden in uw suggestie om deze bepaling ruimer te formuleren en vooral aan te sluiten bij het tonen van uw kwaliteiten op lokaal niveau aan onze eigen inwoners.
4. Met de nieuw voorgestelde subsidiesystematiek voor de muziekverenigingen gaat een aanzienlijk inzet van gemeentelijke middelen gepaard. Om grip te houden op deze inzet van middelen is ervoor gekozen subsidieonderdelen uit de regeling te maximaliseren. Het plafond dat gehanteerd wordt voor de opleidingskosten is bepaald op grond van een huidige uiteenzetting van de subsidies op dit onderdeel en beschouwen we als reëel. Sterker nog dit plafond biedt ruimte voor iedere vereniging om te groeien in ledenaantallen en daarmee opleidingskosten. We houden daarom vast aan dit bedrag, maar zullen uiteraard wel jaarlijks analyseren hoe de leden aantallen zich ontwikkelen. Vervolgens zal bij de uitgebreide evaluatie in 2027 de balans opgemaakt worden en waar nodig bijgestuurd worden op onderdelen van het cultuurbeleid. Ook de subsidieregeling voor muziekverenigingen en bijbehorende onderdelen wordt daarbij meegenomen.

We hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Nogmaals dank en mede namens wethouder van den Broek,

Met vriendelijke groet,

Stichting Schaijkse Amateur Schilders

Hallo Maud

Dit is wel een heel late reactie (dubbele longontsteking gehad, erg ziek geweest)
Ik vond rapport duidelijk geschreven, maar lastig voor mij op details te beoordelen.

Wij, Sigrid en ik, zijn heel positief over de bijeenkomsten van de cultuurcafés.
Het heeft ons veel meer op gebracht als wij van te voren hadden durven dromen!!

1. Dat de wethouder, Harold, onze expositie heeft geopend en daarbij de Wandschildering onthuld die onze leden gemaakt hebben voor de Jeu de Boule club. (Ik heb alleen maar dit gedeelte meegemaakt omdat ik toen nog te ziek om maar iets doen)
2. Onze donderdagmorgen groep heeft mogen exposeren in Museum Krona (4 juli t/m 10 juli). Dit was echt prachtig, de leden waren zo trots!! (Gelukkig was ik toen weer beter). Zij hadden het thema voor onze expositie "In de Hoofdrol", dat paste helemaal bij het thema van museum Krona.

Rest mij jou heel erg te bedanken voor alle energie die je in dit project: het opzetten van een nieuw Cultuurbeleid hebt gestopt.

Met vriendelijke groet
Tonny ten Haaf van Beusekom

Gemeentelijke reactie

Beste Tonny,

Bedankt voor je reactie. Gezien de omstandigheden uiteraard geen probleem dat deze even op zich liet wachten. Fijn dat het weer beter gaat met je gezondheid.

We vinden het fijn om te lezen dat jullie positief terugkijken op de bijeenkomsten die we hebben georganiseerd. Een van de redenen voor ons om hier extra in te investeren was om juist de diverse culturele organisaties met elkaar in contact te laten komen om zo samenwerkingen te stimuleren. Voor ons is het een positieve bevestiging om te lezen dat dit voor jullie daadwerkelijk zo heeft gewerkt.

We waarderen de betrokkenheid van Sigrid en jou, bij de totstandkoming van dit nieuwe beleid zeer.

Nogmaals dank en mede namens wethouder van den Broek,

Met vriendelijke groet,

Directie Overleg Cultuur (DOC): professioneel gesubsidieerde instellingen

Zie bijgevoegde zienswijze

Gemeentelijke reactie

Beste leden van het DOC,

Bedankt voor uw reactie en positieve woorden.

We waarderen uw betrokkenheid bij de totstandkoming van dit nieuwe beleid zeer evenals alles wat u voor het lokale culturele veld doet.

Fijn dat u ons wilt voorzien van inhoudelijke feedback. Dit helpt ons om het beleid aan te scherpen. Graag gaan geven we via deze weg beknopt aan op welke wijze we dit gaan doen.

Bereiken van doelgroepen en inzet op samenwerking

De percentages en aantallen die zijn opgenomen in de conceptnota komen voort uit de ambitie- en kadernota voor het cultuurbeleid die eerder al is vastgesteld door de Raad na een traject met het veld. Daarbij kwam tijdens het participatietraject terug dat het veld juist behoefte heeft aan concrete en meetbare doelen. De doelstellingen zijn op basis daarvan SMART-gemaakt. Toegegeven: de doelen zijn een inschatting, maar zeker niet bedoeld om organisaties te bestraffen als ze niet gehaald worden. De insteek is vooral om een (ambitieuze) stip op de horizon te zetten.

Op basis van de jaarlijkse subsidieverstrekkings hebben we van zowel de professionele instellingen als het amateurveld aardig wat data (leden- en bezoekersaantallen, betrokken vrijwilligers etc..) die we jaarlijks binnenkrijgen. In de ambitie- en kadernota zijn een aantal van deze cijfers ook opgenomen. In die zin hebben we dus wel al iets om te meten en de jaarlijkse vorderingen te monitoren. Daarnaast staan we er zeker voor open om met het veld te kijken hoe we de wijze van monitoren en sturing nog kunnen versterken. Niet voor niets staat in het cultuurbeleid:

We willen de eerste helft van 2024 benutten om samen met het lokale veld, in het bijzonder de professionele gesubsidieerde instellingen, tot een gezamenlijk plan te komen voor het monitoren en evalueren van de ontwikkelingen in het veld vanaf 2025, zowel kwalitatief als kwantitatief. Daarbij is er bijzondere aandacht voor het in beeld brengen van specifieke doelgroepen en huidige samenwerkingen. Dit zorgt er ook voor dat we kunnen inzetten op activiteiten die daadwerkelijk verschil gaan maken en niet gaan 'samenwerken om maar samen te werken'.

Bijkomend voordeel is dat op die manier alle partijen op dezelfde wijze informatie verzamelen en er zo een uniforme set aan data ontstaat. Ook benutten we de cultuurcafés om als gemeente op de hoogte te blijven van lokale ontwikkelingen en ervaringen uit het culturele veld.

Onze insteek is dus om vooral met elkaar tot een systematiek te komen van monitoring die als passend en wenselijk wordt ervaren. Uw suggestie van een nieuwe 0-meting/basisonderzoek en het van daaruit ontwikkelen van concrete plannen vinden we daarin sterk en dit verkennen we bij de start van het nieuwe beleid graag verder met u..

We zullen in de beleidsnota specifiek benoemen dat we groot belang hechten aan het uitvoeren van goede 0-metingen en systematiek om voorafgaand, tijdens en aan het einde van de beleidsperiode te monitoren en gepaste analyses te kunnen maken om op te sturen.

Inzet cultuurcoach en beoogde wederkerigheid van het professionele culturele veld

Ook voor de rol van de cultuurcoach geldt dat we de bijbehorende taken samen met het veld willen definiëren en willen beleggen op een wijze die past bij de lokale behoefte. Dit vinden we belangrijk omdat op die manier er draagvlak ontstaat onder stakeholders en een voedingsbodem wordt gecreëerd voor mooie resultaten en borging in de toekomst. Gezien de ervaringen en de activiteiten van Stichting Kunst & Co in de afgelopen jaren zijn we van mening dat door nieuwe keuzes te maken in de gemeentelijke opdracht deze organisatie vanaf 2025 de rol van de cultuurcoach op een goede wijze tot

uitvoering kan brengen. Om hiervoor het juiste proces in te richten maken we incidenteel voor 2024 middelen vrij om dit vorm te geven (ontwikkelaar).

Met oog op de wederkerigheid zien we dat de professionele culturele instellingen inderdaad al veel voor het amateurveld. Dat vinden we heel goed en willen we behouden. We willen ook voorkomen dat in de toekomst het amateurveld verwacht dat de professionele instellingen van alles voor hen gaan doen en overnemen (vb. aanvragen fondsen etc.). Dat is niet de bedoeling. Van de professionele organisaties wordt een coachende en samenwerkende rol verwacht, maar geen uitvoerende. Dat blijft aan de verenigingen en stichtingen zelf. We zullen het cultuurbeleid hierop daarom aanpassen.

Inzet van financiële middelen

Mede door uw analyse zijn we opnieuw kritisch naar de beoogde cultuurbegroting 2024-2030 gaan kijken en de verwachte inverdieneffecten bij Stichting Kunst & Co.

We blijven bij het inhoudelijke uitgangspunt dat we alle gemeentelijke maatschappelijke accommodaties, zo ook Kunst & Co, onder gelijk voorwaarden in gebruik willen stellen aan derden. Daar hoort bij dat er een maatschappelijk huurtarief wordt gehanteerd. De hoogte van dit tarief en hoe dit vertaald wordt naar de situatie van Kunst & Co wordt in het eerste kwartaal van 2024 nader uitgewerkt. Op dat moment is namelijk pas het nieuwe gemeentelijke accommodatiebeleid gereed en zijn de bijbehorende tarieven en voorwaarden bekend. Deze zijn de basis om in gezamenlijkheid te zoeken naar een goede balans voor de gebruikers van het pand van Kunst & Co, het behouden van aanbod en het handelen in lijn met het gemeentelijk beleid. De verwachting is dat hier een inverdieneffect uit komt die hoger is dan de huidige verdiensten van Kunst & Co uit activiteiten/verhuur. Dat positief effect wordt benut om extra kosten voortkomend uit dit nieuwe beleid, zoals op cultuureducatie, te bekostigen.

In hoeverre dit 100% lukt is nu nog niet te zeggen omdat de status van het accommodatiebeleid nog niet zover is dat er gedegen doorberekeningen kunnen worden gemaakt. Dit risico wordt ook geschetst bij de Raad in de kadernota 2024. Mogelijk leidt dit tot het indienen van een aanvullende (structurele) wens in de begroting 2025.

Daarnaast kiezen we ervoor binnen de huidige middelen ook ruimte te pakken om specifiek in te kunnen zetten op activiteiten gericht op het lokaal profiel, innovatie en marketing.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Nogmaals dank en mede namens wethouder van den Broek,

Met vriendelijke groet,

Kunst & Co

Zie bijgevoegde zienswijze

Gemeentelijke reactie

Beste Janneke,

Bedankt voor je reactie en positieve woorden.

We waarderen je betrokkenheid bij de totstandkoming van dit nieuwe beleid zeer.

Fijn dat je ons wilt voorzien van inhoudelijke feedback. Dit helpt ons om het beleid aan te scherpen.

Graag geven we via deze weg hierop onze reactie.

Het klopt dat bij de start van het traject als kader is meegegeven om te streven naar budgetneutraliteit. Dat houdt in dat als er ambities of gewenste ontwikkelingen op één gebied zijn er gekeken moet worden naar mogelijke veranderingen, creatieve invalshoeken en te maken keuzes op andere vlakken. Dat hebben we gepoogd te doen en dat heeft onze blik inderdaad gericht op Stichting Kunst & Co, omdat we bovenal geloven dat het inhoudelijk verantwoord is om binnen de opdracht aan deze organisatie andere keuzes te maken.

Allereerst, vinden we het belangrijk om te benadrukken dat we met dit nieuwe beleid een nieuw accent willen geven aan de inzet van Kunst & Co en dit ook zo willen gaan verankeren in de opdracht vanaf 2025. We willen juist Kunst & Co niet meer zien als 'enkel' Centrum voor de Kunsten of locatie voor cultuuronderwijs. In de afgelopen jaren hebben jullie als Stichting laten zien zoveel meer te zijn dan dat. Jullie expertise en samenwerkingskracht in combinatie met de lokale behoeften en ontwikkelingen maken dat wij als gemeente willen inzetten op de rol van Kunst & Co als cultuurcoach, -makelaar en platform voor cultuur en creativiteit in onze gemeente. De door jou genoemde onderstaande aspecten passen naar onze mening uitstekend bij deze invulling:

- een organisatie die is aangesloten bij een stevig provinciaal en landelijk netwerk;
- een expertisecentrum waar professionals eventueel met andere partners komen tot vernieuwing van programma's en activiteiten;
- een partner die als marktplaats in cultuureducatie op (basis)scholen voorziet;
- een partner die structureel en aantoonbaar een ondersteunende rol kan vervullen richting het amateurkunstveld (verenigingsleven) en verbindingen legt met andere domeinen (welzijnsorganisaties, woningbouw, bedrijfsleven etc).

Het gaat dus niet om een aanvullende rol als cultuurcoach, maar als dé nieuwe rol en daarmee een gewijzigd accent in gemeentelijke opdracht. Daarbinnen zien we zeker ruimte voor het faciliteren en coördineren van lesaanbod, maar wel ondersteunend aan de nieuwe taak. Puur inzetten op een Centrum voor de Kunsten is niet wat we als gemeente voor ogen hebben.

Bij deze inhoudelijke keuze hoort naar onze mening ook een kritische blik op hoe het huidige lesaanbod binnen Kunst & Co gefaciliteerd wordt.

We streven daarbij naar een balans tussen het laagdrempelig beschikbaar blijven stellen van het aanbod aan gebruikers enerzijds en anderzijds het creëren van gelijke uitgangspunten voor gebruikers/huurders ten opzichte van ander maatschappelijk vastgoed dat in bezit is van de gemeente en door haarzelf dan wel derden (zoals beheerstichtingen en Kunst & Co) in gebruik wordt gegeven.

Het gaat daarbij dus niet alleen over een gelijke behandeling van gebruikers van Kunst & Co ten opzichte van elkaar, maar juist ook met oog op de gemeentelijke voorzieningen elders. Ook in de MFA's en wijkcentra vinden namelijk culturele en creatieve activiteiten plaats en komen culturele verenigingen en stichtingen er wekelijks bijeen voor repetities/lessen. Aanvullend vinden we het belangrijk dat verenigingen, stichtingen en andere collectieve van vrijwilligers tegen een maatschappelijk tarief dit kunnen gebruiken, maar dat commerciële marktpartijen hiervoor een marktconform tarief betalen. Hiermee hebben we oog voor het tegengaan van oneerlijke concurrentie.

Natuurlijk is het daarbij zo dat niet iedere gemeentelijke accommodatie dezelfde voorzieningen biedt, maar dat is ook niet ons streven. Juist unieke elementen van iedere locatie maken dat het een aantrekkelijke plek is voor (potentiële) huurders. Waar Kunst & Co geen horecaverunning heeft, is het wel een locatie gelegen in het centrum van Uden waar gemakkelijk kruisbestuiving kan ontstaan met de bibliotheek en andere culturele organisaties. Dat zijn elementen die veel MFA's weer niet hebben. We blijven daarom van mening dat er goede afspraken gemaakt moeten worden met het bestuur van Kunst & Co over de huurtarieven die zij gaat hanteren vanaf 2025 voor haar gebruikers en ook wat de positie hierin wordt van de ZZP-ers die als docent in opdracht van Kunst & Co lessen en activiteiten aanbieden.

Mede door jouw schrijven hebben we wel ons uitgangspunt dat hiermee dusdanige huurinkomsten worden gegenereerd dat we het beleid budgetneutraal kunnen realiseren bijgesteld. We beseffen ons dat er een risico is dat de nieuwe werkwijze niet gaat zorgen voor 100% dekking. Dat risico geven we mee aan de Raad.

In navolging hierop gaan we graag in 2024 samen met je verder het gesprek hierover voeren en komen tot gepaste en gebalanceerde afspraken vanaf 2025 die passen bij de gemeentelijke uitgangspunten, laagdrempelig aanbod mogelijk blijven maken én tot een passende begroting van Kunst & Co leiden. De hierbij voorgestelde timing hangt samen met het nieuwe gemeentelijke accommodatiebeleid dat nog in de maak is en begin 2024 gereed is. Hierin worden namelijk ook de nieuwe (maatschappelijke) huurtarieven en voorwaarden bepaald voor het gemeentelijk vastgoed. Deze uitgangspunten en cijfers willen we als basis meenemen om te komen tot nieuwe keuzes en bijbehorende financiële prognoses voor de begroting van Kunst & Co en in navolging daarvan de gemeentelijke begroting. Mogelijk leidt dit tot een aanvullend verzoek in de programmabegroting 2025.

Voor wat betreft de wens om specifieker aan te geven wat we van de cultuurcoach verwachten, geldt dat we van mening zijn dat het passend is dat dit nu slechts op hoofdlijnen wordt benoemd. We willen namelijk eind 2023/2024 in een gezamenlijk proces met het culturele veld tot de precieze insteek komen. Daarbij zijn we van mening dat met de beoogde accentwijziging in de inzet van Kunst & Co aangevuld met de nieuwe keuzes die gemaakt zijn voor de inzet van het Cultuurfonds, er voldoende middelen beschikbaar zijn om invulling te geven aan het doel om jaarlijks drie culturele evenementen te organiseren. Ons uitgangspunt bij het woord 'evenement' is namelijk niet om per definitie te denken aan grootse zaken, zoals festivals of meerdaagse activiteiten. Een evenement kan juist ook klein zijn of tot stand komen in combinatie met een al bestaand groot evenement zoals Uden on Ice of de kermis. Dit zullen we ter verduidelijking nader specificeren in het cultuurbeleid.

Met oog op de gewenste extra middelen voor het programma Xpress geldt dat wij je aanvullende vragen gesteld hebben ter onderbouwing van de gewenste verhoging van de gemeentelijke subsidie naar €100.000,-. We hebben echter geen onderbouwd activiteitenplan en begroting voor de komende jaren ontvangen, enkel voor de periode tot en met 2024. Dat geeft ons op dit moment onvoldoende grip op de ontwikkeling van Xpress de komende jaren om uit te gaan van een grotere gemeentelijke bijdrage.

Graag gaan we in 2024 verder met Kunst & Co en het lokale onderwijs en bedrijfsleven in gesprek over de financiering vanaf 2025 om op basis daarvan goede afweging te maken over een eventuele aanvullende gemeentelijke bijdrage in de komende jaren.

We hopen je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd..

Nogmaals dank en mede namens wethouder van den Broek,

Met vriendelijke groet,

ZIENSWIJZE CULTUURBELEID GEMEENTE MAASHORST
Directie Overleg Cultuur

Inhoudsopgave

Inleiding	2
De beleidsnotitie	5
Samenwerking	7
Cijfers	7
Slotwoord	8
Bijlagen:	9

Inleiding

Een goede culturele infrastructuur is essentieel voor een bloeiende gemeenschap. Als culturele instellingen vervullen we een centrale rol bij het verrijken en verbinden van mensen door middel van artistieke activiteiten, educatieve programma's en inspirerende evenementen. We zijn ontmoetingsplaatsen waar creativiteit gedijt en waar de gemeenschap floreert. Door de culturele infrastructuur te ondersteunen, stimuleren we niet alleen de lokale economie, maar ook de sociale cohesie en de identiteit van de gemeenschap. We zijn dan ook verheugd dat Gemeente Maashorst zich voor de komende zes jaar wil inzetten om de culturele infrastructuur van de gemeente steviger op de kaart te zetten. Met deze notitie willen we kort reageren op de concept beleidsnota.

Tekst die Gijs gebruikt heeft bij de inspraakavond mbt de Kadernota:

We zijn verheugd dat Gemeente Maashorst zich wil inzetten om de culturele infrastructuur van de gemeente te versterken. Kunst en cultuur dragen bij aan de persoonlijke ontwikkeling, creativiteit en identiteit van mensen en kernen. Het zorgt voor een positief vestigingsklimaat, en verbindt maatschappij, economie, onderwijs en het sociale domein met elkaar. Daarnaast is cultuur een belangrijke pijler in ons verenigingsleven, wat zorgt voor bloeiende kernen en sociale cohesie! Nu heeft de gemeente Maashorst een sterke culturele infrastructuur, met mooie verenigingen en prachtige parels in de gemeente. Hierachter zie je er een paar. En er wordt een nieuw cultuurbeleid opgesteld, voor maar liefst zes jaar. Een mooie kans om cultuur een boost te geven. En dat doen we. Met diverse inspraaksessies met de hele sector via cultuurcafés is er in gezamenlijkheid een mooi plan in de maak. En dan ligt er een mooie basis om in de toekomst nog meer mensen van cultuur te laten genieten. Er liggen ook twee mooie ambities:

- Cultuur is er voor iedereen
- Cultuur krijgt ruimte om te groeien

maar waarom zit ik dan hier in te spreken namens de culturele instellingen vraagt u zich misschien dan af:

Een van de uitgangspunten van het nieuwe beleid is dat het budgetneutraal moet zijn. Daar heeft u als raad over beslist.

Dus we willen meer mensen bereiken en cultuur moet groeien, maar we houden wel de hand op de knip. Dan zeggen we dus:

- Dag tegen het écht verbinden van al die domeinen met elkaar via cultuur.
- Dag zeggen we dan tegen écht inspelen op behoeftes van alle inwoners,
- en dag tegen de mogelijkheid om echt zoveel mogelijk mensen aan te haken bij het culturele aanbod.
- Dag tegen innovatie om een rol te spelen in de stedelijke regio's in dit gebied.

en tegelijkertijd investeert Meierijstad vanaf volgend jaar 750.000 euro per jaar extra voor het nieuwe cultuurbeleid en gaat Gemeente Oss een nieuw theater en bibliotheek bouwen.

Het nieuwe beleid in Maashorst is op papier ambitieus en een impuls, maar zonder extra middelen lijkt het eigenlijk meer op een harmonisatie-opdracht dan echt investeren en gaan voor cultuur. Wij als culturele instellingen gaan al jaren wél voor cultuur, en willen dit graag samen met de gemeente doen. Maar dan moet er ook budget zijn, om aan te jagen, om te innoveren, om het te promoten. Daar pleiten wij voor.

Om af te sluiten een quote van Staatssecretaris Uslu: 'Tijdens de pandemie hebben we gezien hoe schraal en dof het leven is zonder cultuur. Dat moeten we niet weer laten gebeuren!'

De waarde van cultuur

Cultuur is onmisbaar voor de samenleving. Dit concludeerde de Raad voor Cultuur in maart 2022. Dat sluit aan bij de resultaten van het tweejaarlijkse onderzoek 'Waarde van Cultuur in Noord-Brabant' van onderzoeksbureau Het PON & Telos (juni 2022). Tijdens de corona crisis werd dit onmiskenbaar bevestigd. Inwoners van Nederland misten tijdens de lockdowns hun zangkoor, muzieklés, bezoek aan de bibliotheken, exposities en festivals. Bij het wegvallen van hun vrijetijdsbesteding en hun expressiemogelijkheden raakten veel mensen geïsoleerd en eenzaam. Velen zagen hun wereld verkleinen tot hun naaste vrienden- en familiekring.

In veel literatuur, essays en beleidsdocumenten van overheden worden de drie waarden van cultuur beschreven. Hieronder worden deze waarden kort uitgelegd.

Artistieke waarde

De artistieke waarde van cultuur is de waarde van cultuur waar je het eerst aan denkt. Deze waarde gaat over de invloed van cultuur op de ontwikkeling van de individuele mens. Het is de waarde die ontstaat door te genieten van cultuur of door zelf cultuur te beoefenen. Het kan gaan om actieve cultuurparticipatie (een instrument bespelen, dansles volgen, toneelspelen) of passieve cultuurparticipatie (genieten van film, theatervoorstelling of museum). Scholing en opvoeding spelen hierbij een grote rol. Enerzijds in kennis maken met kunst en cultuur en anderzijds in leren om kunst en cultuur te waarderen.

Maatschappelijke waarde

De maatschappelijke waarde van cultuur is de invloed van cultuur op buurt- of sociaal niveau. Het samen zingen bijvoorbeeld verbindt, betreft mensen en draagt bij aan het uitdragen van een gezamenlijke identiteit. Cultuur levert ook een belangrijke bijdrage aan sociale cohesie, omdat culturele activiteiten (samen) bezocht of georganiseerd worden. Culturele instellingen en verenigingen worden vaak ondersteund door trouwe vrijwilligers, die uit dit werk veel zingeving en plezier halen. Het is een goede manier om actief te blijven en betrokken te zijn bij de maatschappij. Kunstbeoefening en -beleving worden daarom steeds vaker ingezet in het sociaal domein.

Economische waarde

De economische waarde die met kunst en cultuur gecreëerd wordt, is op de eerste plaats de bestedingen van de bezoekers en gebruikers in culturele voorzieningen. De bezoekers combineren dit weer vaak met een bezoek aan lokale horecagelegenheden of andere voorzieningen. Maar de economische waarde van cultuur gaat ook over de werkgelegenheid die in en dankzij de sector gecreëerd wordt. De culturele en creatieve sector draagt landelijk, jaarlijks 25,5 miljard Euro (3,7%) bij aan het bruto nationaal product. De totale sector is goed voor zo'n 320.000 banen, 4,5% van de totale werkgelegenheid. Hierin zijn de omzet en werkgelegenheid in aangrenzende sectoren als horeca, beveiliging, infrastructuur en techniek niet eens meegerekend.

(Zijn er lokale Maashorst-cijfers?) In Brabant zijn 30.197 mensen werkzaam in de creatieve industrie. Dat is 2,5% van het totaal aantal werknemers in Brabant. Een levendige cultuursector met een kwalitatief aanbod van kunst en cultuur is niet alleen voor inwoners belangrijk, maar draagt ook bij aan het creatieve imago van een gemeente waar het prettig wonen en leven is.

Waarom nú investeren in kunst en cultuur?

De Raad voor Cultuur geeft in haar rapport redenen aan om juist nu te investeren in kunst en cultuur. Deze redenen zijn o.a.:

1. Een te groot deel van de samenleving wordt nog niet (of niet meer) bereikt met overheidsinvesteringen in cultuur en media. Op veel plaatsen in Nederland is het aanbod aan culturele voorzieningen dun. Steeds minder Nederlanders hebben bijvoorbeeld een bibliotheek in hun nabije omgeving. Staatssecretaris Uslu heeft de Tweede Kamer geïnformeerd over de investeringen voor het herstel van de bibliotheeksector. De staatssecretaris stelt dat het noodzakelijk is om het netwerk van fysieke bibliotheken op korte termijn, kwantitatief en kwalitatief, te repareren en te versterken. Komend jaar is 29,7 miljoen euro beschikbaar, en dat loopt op tot een structureel bedrag van 58,7 miljoen euro vanaf 2025. Vanaf 2025 komt er een zorgplicht voor gemeenten en provincies om de toegang tot de openbare bibliotheek te waarborgen. Middels aanpassing van de Bibliotheekwet wordt de huidige bevorderingstaak van provincies en gemeenten in 2025 omgezet in een zorgplicht.
2. Amateurverenigingen staan er vaak financieel en organisatorisch onzeker voor. Zij hebben steeds meer moeite nieuwe (jonge) leden aan zich te binden.
3. Publieke middelen voor nieuwe cultuurvormen zijn vaak minimaal.
4. Beroepskrachten in de culturele sector (inclusief de amateur- en vrijetijdssector) hebben een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt.
5. Er ontbreken middelen om het culturele erfgoed van ons land voldoende in stand te houden. Daarbij gaat het niet alleen om roerend en onroerend erfgoed (monumenten), maar ook om immaterieel erfgoed.
6. Lokale publieke omroepen zijn niet overal beschikbaar, zijn niet sterk genoeg *en/of fuseren vaak tot grotere regio-omroepen*.

Samenvattend voor de gemeente Maashorst:

ad. 1: Gemeente Maashorst kent een mooie en brede basisinfrastructuur.

ad. 2: Dat zien we in deze gemeente ook, en komt voldoende terug in het nieuwe beleidsplan.

ad 3: Maar, we zien investeringen op dit onderwerp in het beleidsplan niet terug.

ad 4: Fair Practice en Fair Pay is een onderwerp dat landelijk op de agenda staat en ook voor de culturele instellingen (en verenigingen) geldt. De raad van cultuur becijferde dat om tot een inclusieve en eerlijk betalende sector te komen, die wendbaar en weerbaar is om haar rol in de huidige maatschappij te spelen, structurele investeringen nodig zijn. De instellingen willen als goede opdrachtgever zelfstandige makers en andere professionals inzetten voor optredens, lessen en andere culturele activiteiten. En ze daarvoor marktconform belonen. Hiermee zorgen we voor kwaliteit in aanbod en dragen we bij aan een aantrekkelijk werkklimaat binnen de culturele sector. Ook hier hebben we namelijk te maken met een arbeidsmarktvragestuk dat in de corona tijd extra versterkt is. Immers, vele professionals zijn buiten de sector gaan werken. Inmiddels zijn er steeds meer gemeenten die de toepassing van de code Fair Practice als criterium hanteren om in aanmerking te komen voor bijvoorbeeld subsidie. De sector juicht dit toe omdat dit een eerste stap is om de kwetsbare positie van professionals te versterken.

ad 5 en ad 6 vallen niet binnen dit beleidsplan.

De beleidsnotitie

Een algemene reactie op enkele hoofdzaken uit de notitie:

Aanstellen cultuurcoach

Het aanstellen van een cultuurcoach voor het hele culturele veld biedt kansen in samenwerking, afstemming en visiebepaling voor de aankomende jaren. Deze functionaris vervult de functie van oliemannetje tussen de professionele- en de amateurinstellingen. De inventarisatie van behoeftes van de bewoners in alle kernen van de gemeente Maashorst moet een onderdeel worden van dit takenpakket. Als culturele instellingen ondersteunen we dit dan ook vanzelfsprekend. We willen écht aandacht voor de samenwerkingen die er al zijn. We moeten niet vanaf nul beginnen, want in de praktijk gebeurt er al veel.

We vinden dat inzet van de cultuurcoach vanaf 2025 niet budgetneutraal ingezet kan worden, ten koste van de huidige subsidiëring van een van de professionele instellingen.

Groei van 20% (leden van verenigingen en bezoekersaantallen van instellingen) in 2030

Deze ambitieuze doelstelling voelen we als een uitdaging. We willen een nulmeting / referentiekader zien op basis waarvan de groei gerealiseerd kan worden. Vervolgens kan dit in de individuele plannen van de professionele cultuuraanbieders besproken worden. We willen vanuit collectieve marketing meer attentiewaarde voor onze diversiteit aan programma's creëren.

Kinderen uit minima-doelgroepen en 70% volwassen inwoners met een laag inkomen in aanraking met cultuur

Wij ondersteunen dit doel als instellingen van harte.

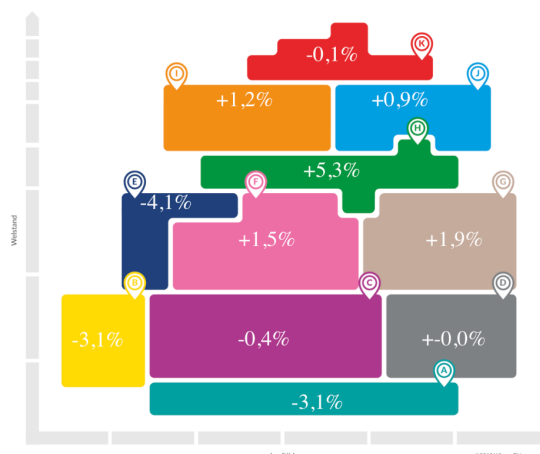
Maar het verstrekken van middelen uit financiële regelingen aan minima-doelgroepen, bevordert de gang naar het culturele veld niet altijd.

Als instellingen willen we bekijken, samen met de sociale partners / budgethouders van de specifieke fondsen, hoe we als culturele instellingen aan dit doel kunnen bijdragen.

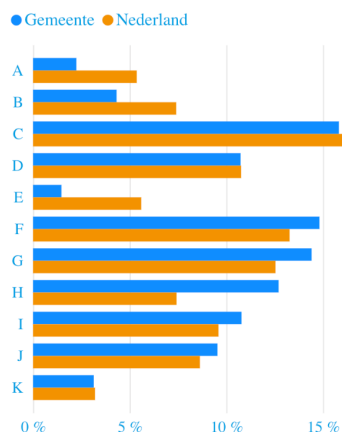
Het meten van alle kinderen uit minima-gezinnen die in aanraking komen met cultuur, is vanaf 4 jaar nog wel mogelijk. De uitdaging zit in deel twee van deze doelstelling (namelijk 70% van de volwassen inwoners van de gemeente Maashorst met een laag inkomen die in aanraking komt met cultuur).

Reeds twee van onze instellingen (De Pul en NOBB) hebben ervaring met cultuuronderzoek via Whize segmentatie. Dat is een methode die de ruim 8 miljoen Nederlandse huishoudens aan de hand van demografische, socio-economische en levensstijl-kenmerken indeelt in 11 segmenten en 59 sub-segmenten. Deze indeling helpt opdrachtgevers in de cultuursector om de locatie, omvang en samenstelling van huidige of potentiële doelgroep(en) vast te stellen. Whize laat ook zien wie weinig of helemaal niet bereikt wordt. Van elk (sub-)segment is informatie beschikbaar over leeftijd, levensfase, samenstelling en grootte van - en het aantal kinderen in - het huishouden, over opleiding, bruto gezinsinkomen, werksituatie en sociale klasse. Verder komen we meer te weten over hun woonomgeving, leefstijl, (online/social) mediagebruik en hun mentaliteit en wereldbeeld.

- Dromen en Rondkomen
- Jong en Hoopvol
- Volks en Uitgesproken
- Bescheiden Ouderen
- Stedelijke Dynamiek
- Gewoon Gemiddeld
- Gezellige Emptynesters
- Landelijke Vrijheid
- Plannen en Rennen
- Zorgeloos en Actief
- Luxe Leven

Whize doelgroep aandelen

Het Whize profiel van Gemeente Maashorst versus het gemiddelde van Nederland. In een quickscan zien we dat in Gemeente Maashorst de segmenten F - Gewoon Gemiddeld, G - Gezellige Emptynesters en H - Landelijke Vrijheid zijn oververtegenwoordigd.

Profielen A - Dromen en Rondkomen, B - Jong en Hoopvol en E - Stedelijke Dynamiek zijn ondervertegenwoordigd.

De specifieke kenmerken per segment worden toegelicht in de bijlage. Laten we deze methode en deze kennis gebruiken om de cultuurdeelname goed te meten vooraf, tijdens en aan het eind van de subsidieperiode.

Actieve rol professionele instellingen richting amateurveld

Deze actieve rol moet nader worden gedefinieerd. Wat kan het amateurveld verwachten, met welke vragen kunnen ze terecht, hoeveel tijd mag er redelijkerwijs gevraagd worden. Kortom, genoeg vragen om daar nog eens over door te praten en dit voor een ieder duidelijk vast te stellen. Niet uitsluitend voor de professionele culturele instellingen, maar ook voor het amateurveld. De wederkerigheid die in dit kader wordt genoemd als tegenprestatie voor de subsidie, is dubbel. Instellingen worden gesubsidieerd voor de invulling van hun rol die vastligt in bedrijfsvoering en/of wetgeving. De taak die voortkomt uit de wens vanuit de gemeente om het amateurveld te ondersteunen, is in de basis een mooie wens, maar heldere afspraken vooraf zijn noodzakelijk.

Cultuurcafés

Goed dat er na jaren weer gesproken wordt over beleid. Een structurele borging van cultuurcafés biedt alle culturele instellingen de mogelijkheid om samenwerking te intensiveren, kennis uit te wisselen en nieuwe ideeën op te doen.

Samenwerking

In het beleidsplan wordt veelvuldig gesproken over samenwerking. Op pagina's ... wordt gesproken over meer en beter samenwerken. In 2030 zou het dan zelfs gaan om 50% van alle activiteiten, waarbij twee of meerdere samenwerkingspartners betrokken moeten zijn.

In de praktijk wordt al door heel veel organisaties op heel veel manieren, heel vaak met elkaar en andere partijen buiten het culturele veld samengewerkt. Het beleidsplan maakt niet duidelijk waar of op welke manier de samenwerking dan tekortschiet. Voordat het culturele veld (nog) meer moet gaan samenwerken, is het goed om eerst eens duidelijk in beeld te brengen welke incidentele en structurele samenwerkingsvormen al bestaan. En waar de hiaten zijn. Vanuit deze inventarisatie kun je beter in beeld krijgen wat de ambitie op het gebied van samenwerkingen moet zijn.

Daarna is het goed om de behoefte van alle stakeholders in beeld te brengen. De insteek hierbij moet pragmatisch en werkbaar zijn. Waarbij geldt: samenwerken om het samenwerken moet voorkomen worden. Kwaliteit boven kwantiteit, een goede samenwerking is belangrijker dan heel veel losse flodders.

De wederkerigheid is de prestatie die we leveren naar aanleiding van de subsidieafspraken. Dat we daarbij moeten samenwerken, ondersteunen we en doen we dan ook al jaren. Zo'n expliciete verplichting die nu is opgenomen, zonder concrete voorbeelden, zorgt voor een risico. Als instellingen willen we hiervoor in de beleidsnotitie meer kaders.

Cijfers

Gemeente	Huidige besteding cultuur	Evt nieuw beleidsplan	Aantal inwoners	Besteding per inwoner
Maashorst	4.810.681	66.321	58.936	€ 82,75
Meijerijstad	6.718.086	740.948	79.633	€ 93,67
Eindhoven	31.599.000		226.818	€ 139,31
Tilburg	22.843.000		214.117	€ 106,68

*alle bedragen excl subsidies erfgoed en lokale omroep
** nieuw beleid Gemeente Maashorst is incl IDO gelden (landelijk, geen cultuur: informatiepunt digitale overheid).
*** overig nieuw beleid Gemeente Maashorst wordt budgetneutraal uitgevoerd (Huuropbrengsten kunst&co vs harmonisatie verenigingen)

In de regiogemeenten wordt heel specifiek geïnvesteerd in cultuur, als welbevinden voor de lokale gemeenschap, maar ook voor het vestigingsklimaat van een gemeente. Het beleidsplan wordt vastgesteld voor zes jaar. Maar, een ambitieuze (inhoudelijke en financiële) impuls om via cultuur de leefbaarheid, het vestigingsklimaat en de toeristische aantrekkingskracht van de gemeente een duidelijke boost te geven, blijft uit.

Slotwoord

Er ligt een mooi en ambitieus cultuurbeleid 2024-2030 met heel veel kansen én op sommige onderdelen uitdagingen. Samenwerking en kennisdeling zijn sleutelbegrippen om dit plan tot een succes te maken. We herkennen ons in de ambitie, en willen er graag voor gaan.

Afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in veel ambities die in dit beleidsplan staan, en dat blijven we natuurlijk doen.

Toch missen we een duidelijke (inhoudelijke en financiële) ambitie op het gebied van:

- talentontwikkeling
- broedplaatsen/professionele makers
- investeringen op nieuwe initiatieven

Bijlagen:

1. Beknopte beschrijving van de 11 Whize segmenten

Dromers en Rondkomers (A) zijn er in alle leeftijden, maar zijn het vaakst tussen de 30 en 50 jaar. Ook de leeftijd van eventuele kinderen varieert sterk. Sommige huishoudens hebben nog baby's over de vloer kruipen; bij andere zijn de zoons en dochters al het huis uit. Veel huishoudens bestaan uit een eenoudergezin. Ook zijn er veel alleenstaanden binnen dit segment. De mensen van Dromen en Rondkomen hebben vaak een vmbo-opleiding genoten en vervullen eenvoudige functies. Ze werken bijvoorbeeld in de stad als schoonmaker, vakkenvuller of conducteur, waarvoor ze een beneden modaal inkomen ontvangen. Anderen zijn werkloos, werkzoekend of arbeidsongeschikt en zitten dus in de bijstand of krijgen een andere uitkering. De culturele diversiteit binnen dit segment is groot.

Jong en Hoopvol (B) - Tegenwoordig blijven jongeren relatief langer thuis wonen. Veel mensen binnen Jong en Hoopvol zijn onder de 30 jaar, al komen 35'ers ook nog voor. Ze wonen vaak alleen en hebben nog geen kinderen. Deze groep gaat dagelijks naar hun opleiding of is bezig hun bachelor of master te behalen. Het kan ook zijn dat ze al werken. Je vindt deze groep bijvoorbeeld werkzaam in een winkel, de horeca, zorg of de culturele sector. Als ze in loondienst zijn, gaat het om een contract voor bepaalde tijd. Het inkomen is beneden modaal tot modaal, maar de twintigers en dertigers weten dat hierin later verandering komt. Als hun studie is afgerond of als ze de volgende tree op de maatschappelijke ladder zetten, stijgt hun inkomen. Kortom, ze zijn nog volop in beweging en ontwikkeling.

De mensen van **Volks en Uitgesproken (C)** zijn tussen de 18 en 60 jaar oud, met het zwaartepunt tussen de 45 en 60. Ze zijn zowel alleenstaand als samenwonend, overwegend zonder kinderen. Gezinnen komen wel voor, met kinderen uit alle leeftijden. De kostwinner heeft een beroepsgerichte vmbo-opleiding of een mbo-opleiding niveau 1 afgerond. Meestal werken ze bijvoorbeeld als chauffeur, automonteur, staalbewerker, bouwvakker of horecamedewerker. Het gaat om laaggeschoolde arbeid. Een deel van Volks en Uitgesproken zit zonder werk thuis. Door het relatief lage inkomen is er ondanks de toeslagen die ze ontvangen wel eens moeite om een rekening te voldoen.

De **Bescheiden Ouderen (D)** zijn 65-plussers en veelal met (pre)pensioen. Ze slijten hun dagen alleen of met hun partner thuis. Hun kinderen zijn volwassen. Ze hebben hun werkend leven al achter de rug en vervulden eenvoudige banen of waren thuis voor hun gezin. Bescheiden Ouderen hebben nu een relatief laag inkomen en het binnen hun leeftijdscategorie financieel niet het allerbest. Soms hebben ze moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Ze zijn al vanaf hun jonge jaren gewend met beperkte middelen rond te komen en leiden een sober, niet-materialistisch en niet-statusgericht bestaan. Ze mijden risico's om in de knel te komen en nemen waar mogelijk voorzorgsmaatregelen. Verder zijn ze trots op de Nederlandse identiteit en volgen ze het Koningshuis op de voet.

Stedelijke Dynamiek (E) bestaat veelal uit hoger opgeleide 20'ers, 30'ers en 40'ers. Een groot deel is alleenstaand, maar er zijn ook een- en tweoudergezinnen met jonge kinderen tot en met 11 jaar. De groep is druk aan het studeren aan de universiteit of al aan het werk met een bachelor of master op zak. Bijvoorbeeld als arts, bij een bank, in de geestelijke gezondheidszorg of in de IT-sector. Een deel werkt als zzp'er; bij de coffee corner op de hoek de laptop openklappen en aan de slag! Stedelijke Dynamiek denkt niet zo in hokjes; veel kan en mag. Ook als het gaat om samen of apart leven van je partner. Rolpatronen zijn hen vreemd; als iedereen maar gelukkig is. Deze groep zoekt veel de spanning, sensatie en kicks – op welke manier dan ook. In uitgaan, sport of bijvoorbeeld vakantie. Ofwel: een open minded segment.

Bij de gezinnen van **Gewoon Gemiddeld (F)** zijn de ouders veelal tussen de 30 en 55 jaar. Er zijn 1-3 thuiswonende kinderen, meestal van iets oudere leeftijd. De kostwinner heeft een mbo-diploma op zak en is vaak in loondienst met een contract voor onbepaalde tijd. Zekerheid dus! Je vindt deze groep vooral in de gezondheidszorg (bijvoorbeeld als verpleegkundige), ambachtelijke hoek (als loodgieter of schilder) of bij de overheid (zoals politieagent). De ouders van dit segment ervaren vaak een flinke tijdsdruk. Continue zorgen dat iedereen op tijd ergens is, vraagt om afstemming en planning. De agenda zit vrijwel altijd vol. Rekening houden met anderen buiten het gezin is daarom soms te veel gevraagd. Om even te ontspannen in dit hectische bestaan, voelt deze groep zich aangetrokken tot actiefilms en -series. Even iets heel anders!

De actieve 60-plussers van **Gezellige Emptynesters (G)** wonen vaak samen, waarbij eventuele kinderen al het huis uit zijn. Ze hebben het rijk alleen en werken vaak ook niet meer. Na een lange dienstperiode in middelbare functies zijn ze nu met (pre) pensioen. Helemaal niets doen is voor sommigen nog even wennen. Daarom zijn ze actief als vrijwilliger in de kerk, het wijkcentrum of verzorgingshuis. Ook hebben ze vaak een opa-of-oma-dag. Ze hebben het niet bijzonder breed, maar omdat hun huis vaak al is afbetaald zijn er genoeg middelen om leuke dingen te doen! Deze groep voelt zich sterk verbonden met de directe leefomgeving en waardeert informele relaties. Ze willen graag helpen en ondersteunen waar dat kan. Ze willen wel graag goed geïnformeerd zijn om die betrokkenheid te houden.

De meeste mensen van **Landelijke Vrijheid (H)** zijn tussen de 45 en 80 jaar. Een deel is alleenstaand, anderen wonen samen. Eventuele kinderen zijn er in alle leeftijden; sommige spelen nog in het hooi, andere rijden al op de trekker. De opleidingsachtergrond van dit segment verschilt sterk. Als de mensen nog werkzaam zijn, is dat vaak in de landbouw, bosbouw of visserij, als tuinder of veeteler of juist in de ambachtelijke beroepen. Ze werken dan bijvoorbeeld als schilder of hovenier. Opvallend is dat een groot deel een bedrijf aan huis heeft. Ze zijn door hun werk en omgeving betrokken bij milieuproblematiek en houden van ambacht en oorspronkelijkheid. Ze zijn sterk verbonden met hun directe leefomgeving en vinden het belangrijk om deze te behouden. Ze leiden een leven dat weinig van doen heeft met status en materie.

De stellen van **Plannen en Rennen (I)** zijn gemiddeld 30 tot 55 jaar met kinderen in alle leeftijden en een druk leven. Deze veelal tweeverdieners hebben meestal minimaal een hbo- of universitair diploma behaald en zijn een mooie carrière aan het maken. Met het oog op

de kinderen werkt één van beiden vaak in deeltijd. Plannen en Rennen werkt bijvoorbeeld in de financiële sector, als verloskundige of arts of als beleidsmedewerker voor de gemeente. Het inkomen is dan ook ruim bovenmodaal. Plannen en Rennen ervaart een continue tijdsdruk door alle verplichtingen in het dagelijks leven. Ze weten soms niet beter en zien ook geen uitweg: wat moeten ze skippen om meer tijd te hebben? Alles is belangrijk en ze lijden aan de *fear of missing out*. Ondanks de drukte maken ze echter wel tijd vrij om gave aankopen te doen.

Zorgeloos en Actief (J) is veelal de 50 gepasseerd en woont overwegend samen. Als er kinderen zijn, dan wonen die op zichzelf. De kostwinner is goed opgeleid, minimaal hbo- of universitair niveau. Sommigen werken nog; ze hebben dan een goede baan in het hoger management (financiële of IT-sector), werken als zelfstandig ondernemer of geven leiding aan minimaal twintig medewerkers. Een aanzienlijk deel is al met (pre)pensioen; een ander deel is rentenierend. Zij zetten zich vaak op vrijwillige basis voor de samenleving in. Ze staan open en eerlijk in het leven. Ze hebben het nodige meegemaakt, maar zien dat de wereld dankzij technologische ontwikkelingen vooruitgaat. Daar plukken zij graag de vruchten van en hun leefsituatie laat dat ook toe. Ze voelen ook een verbondenheid die verder reikt dan de straat of gemeente.

Luxe Leven (K) heeft een gemiddelde leeftijd van 45 tot 75 jaar en bestaat vaak uit stellen. Als er kinderen zijn, dan zijn die al ouder, minimaal 12 jaar. De kostwinner is hooggeschoold en heeft een hbo- of universitair diploma. De groep die nog werkt, is ondernemer of functioneert op het hoogste managementniveau. In uiteenlopende sectoren. De andere groep is met (pre)pensioen of rentenierend. Zij staan zelfverzekerd in het leven; ze hebben zich inmiddels bewezen en genieten behoorlijk wat aanzien. Ze ervaren een bepaalde mate van verantwoordelijkheid voor hun omgeving, maar zijn daarnaast vooral ook bezig met hun eigen levensgeluk en een aangename leefomgeving. Ze zoeken graag risico's op; een instelling die ongetwijfeld heeft bijgedragen aan hun succes.

Zienswijze Kunst & Co

Inleiding

Na een uitvoerig proces van participatie en inspraak is de eerste conceptversie van het nieuwe cultuurbeleidsplan van de gemeente Maashorst een feit. Een beleidsplan waarin zowel inhoudelijke koers wordt uitgezet als uitvoering wordt gegeven aan de harmonisatieopdracht die een gemeentelijke fusie met zich meebrengt. Kunst & Co heeft een prominente plek in het beleidsplan gekregen en de gemeente spreekt op deze manier vertrouwen uit in de organisatie naar de toekomst toe. Dat is zeer plezierig om te lezen. We zijn dan ook erg trots wat we de afgelopen jaren hebben bereikt en we hebben dan ook veel ambitie en plannen om in de toekomst nog veel meer stappen te zullen gaan zetten.

Omdat al vanaf het begin duidelijk werd gesteld door de wethouder dat het nieuwe cultuurbeleidsplan budgettair neutraal vormgegeven moest worden, is dan ook in de uitwerking gekeken naar een herbesteding van bestaande budgetten waardoor dit zou kunnen. En daarbij is Kunst & Co onder een vergrootglas komen liggen.

Het voorstel is dan ook om jaarlijks een kleine ton dus 100.000 euro uit huuropbrengsten te kunnen genereren waarmee de harmonisatie van de subsidies aan amateurverenigingen én de gemeentelijke bijdrage in Xpress kan worden gerealiseerd. Hierbij wordt echter voorbij gegaan aan een aantal punten, wat maakt dat deze keuze onhaalbaar is.

Uit het beleidsplan

Kunst & Co wordt in het beleidsplan aangeduid als culturele broedplaats; dat past bij de speerpunten uit het beleid om cultuurparticipatie laagdrempelig en toegankelijk te houden en om ontmoetingen, innovatie en samenwerkingen te kunnen stimuleren en faciliteren. Er wordt nu echter gesteld dat iedereen die een activiteit uitvoert in het gebouw, huur moet betalen. Dat betekent dat de docenten die door Kunst & Co ook huur moeten gaan betalen. Dit onder het mom van 'gelijke monniken, gelijke kappen.

Door de afgelopen jaren heen is steeds gehamerd op het feit dat Kunst & Co docenten bevoordeelt t.o.v. andere aanbieders in onze gemeente. Inmiddels kunnen we gelukkig wel stellen dat daarvan geen sprake is, doordat Kunst & Co juist onder andere het gebouw steeds meer heeft opengesteld voor die andere aanbieders die nu gelukkig in de weg naar ons gebouw steeds beter weten te vinden. Daarnaast wordt op diverse manieren publicitaire aandacht voor het hele culturele veld gegenereerd (bijv. via website en cursusboekje) en wordt in het programma Xpress uitdrukkelijk samenwerking gezocht met diverse amateurkunstverenigingen.

K&C profileert zich als platform voor kunst en creativiteit, maar heeft daarbij nog steeds een functie van een Centrum voor de Kunsten (cvk). Deze functie is een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke basisinfrastructuur. De nieuwe beleidsnota is een uitgelezen moment om als gemeente bewust te kiezen voor deze functie waarmee de discussie uit het verleden voorgoed kan worden gepareerd. Keuze voor de functie van cvk (en dus niet persé de organisatie van weleer) heeft namelijk verschillende voordelen. Omdat bij Kunst & Co verschillende functies samenkomen, heeft de keuze voor samenwerking met Kunst & Co het voordeel dat:

- je met een sterke partner meerjarige afspraken maakt over het sluitende aanbod in gemeente Maashorst en de laagdrempeligheid ervan en dit niet overlaat aan marktpartijen.
- je deze partner kunt aanspreken op de verantwoordelijkheid van de mate van volledigheid en kwaliteit van het aanbod.
- je met een partner contracten afsluit die naast individuele lessen ook de mogelijkheid aanbiedt, en stimuleert te komen tot samenspel (via bands, ensembles, etc), waarbij volop mogelijkheden tot cross-overs tussen diverse kunstendisciplines.
- je continuïteit van dienstverlening borgt;

- je met een organisatie werkt, die is aangesloten bij een stevig provinciaal en landelijk netwerk;
  - je met een een expertisecentrum werkt, waar professionals eventueel met andere partners komen tot vernieuwing van programma's en activiteiten;
  - je met een partner samenwerkt die als marktplaats in cultuureducatie op (basis)scholen voorziet;
  - je met een partner samenwerkt die structureel en aantoonbaar een ondersteunende rol kan vervullen richting het amateurkunstveld (verenigingsleven) en verbindingen legt met andere domeinen (welzijnsorganisaties, woningbouw, bedrijfsleven etc etc);
  - je met een partner werkt die structureel in de gemeente zichtbaar is door de organisatie van of deelname aan concerten, voorstellingen en/of festivals.
- Wat betreft de keuze voor het in rekening brengen van huur bij docenten die namens Kunst & Co cursussen geven. Dit is af te raden vanwege:
- In opdracht van K&C worden cursussen gegeven. Je kunt niet een docent vragen om een cursus te komen geven en verlangen dat deze dan huur voor de ruimte betaalt. Indien wel, dan zal dit consequenties hebben voor de cursusprijs. Met (naar verwachting) een grote terugloop in aantallen cursisten en leegloop van het pand, waarmee laagdrempeligheid en breed aanbod onder druk staan.
  - Subsidie wordt al niet meer gebruikt voor de dekking van docentkosten voor cursussen
  - Docenten staan al sinds 2015 op 0-lijn qua maximale vergoeding; er heeft in al die jaren geen indexering op de tarieven plaatsgevonden.
  - Alle culturele aanbieders betalen geen huur voor het geven van cursussen aan cursisten tot 21 jaar, hierin dus al gelijkheid

En bovendien: Kunst & Co is een laagdrempelige culturele broedplaats, geen MFA. Hier moeten culturele ontmoetingen, samenwerkingen en cross-overs gestimuleerd worden, innovaties plaatsvinden. Kunst & Co is geen hokjesverhuurbedrijf met enkel commerciële tarieven.

Praktisch: voorgenomen maatregel is een (verkapte) bezuiniging voor Kunst & Co (K&C)

- Nu al wordt huur gevraagd aan partijen die vallen buiten de culturele aanbieders. Deze huuropbrengsten heeft K&C hard nodig om exploitatie rond te krijgen. Alle huuropbrengsten gebruiken om elders gaten te dichten, veroorzaakt een tekort voor K&C. = bezuiniging
- Gemeente legt het risico voor de huuropbrengsten bij K&C, want: weggefallen deel van de subsidie moet komen uit huuropbrengsten. Geen huuropbrengsten betekent dus een tekort aan inkomsten. = bezuiniging
- Kunst & Co krijgt vanaf 2025 de rol van cultuurcoach. Deze rol moet binnen de huidige formatie worden ingepast. Met hetzelfde aantal middelen extra activiteiten uit gaan voeren = bezuiniging
- Gemeente geeft aan dat Xpress moet worden doorgezet t/m 2030 door Kunst & Co, maar zegt dat financiering vanuit gemeente wordt bekostigd door huuropbrengsten. Geen huuropbrengsten is geen inkomsten Xpress = bezuiniging

Methodiek huuropbrengsten

- Huurprijs van € 0,60 per m² per uur laten cursusprijzen stijgen want worden direct doorberekend, daarmee neemt de laagdrempeligheid van het aanbod enorm af.
- Huurprijs van € 0,60 per m² levert enorme huurprijzen op voor grotere ruimtes, die zelfs niet meer marktconform zijn. Gevolg: leegstand en het wegvallen van aanbod.
- Kunst & Co heeft geen horecavergunning en het gebouw sluit om 22.00 uur. Dat maakt het voor commerciële verhuur en verhuur aan verenigingen/koren/gezelschappen veel minder interessant. In combinatie met hoge huurprijzen biedt dit zeker geen perspectief voor nieuwe huurders.

- In voorstel staat dat hiermee één lijn wordt getrokken met MFA's, maar dat is helemaal niet waar. Bijv huurprijs van ruimtes in dorps huis Zeeland ligt op € 6,90 per uur per ruimte (50-100 m2). Huurprijs Grote zaal van Phoenix Schaijk bedraagt € 10,20 per uur (ca 300 m2?).

Aanbevelingen voor gemeente

Kies voor Kunst & Co

- Kies nadrukkelijk voor samenwerking met Kunst & Co en verschaft duidelijkheid in de discussie met commerciële aanbieders. Zoals ook gemeente Meierijstad doet in hun nieuwe cultuurbeleidsplan:

Dit (subsidiëring van Phoenix Cultuur, JvS) betekent echter niet dat andere soortgelijke organisaties of aanbieders geen subsidie kunnen krijgen. Incidenteel kan een beroep op de gemeente worden gedaan voor het subsidiëren van die activiteiten die aansluiten bij het realiseren van de gemeentelijke doelen. Structurele ondersteuning van andere aanbieders zoals een private muziekschool vindt niet plaats. (pag 25 cultuurbeleidsplan Meierijstad)

- Benoem het gebouw als hoofddoel voor activiteiten vanuit Kunst & Co. Daarmee kan de huidige ondersteuning van cultuuraanbieders nog steeds doorgaan: bijvoorbeeld het gebruikmaken van beschikbare ruimtes in het gebouw en promotionele ondersteuning. Dit past ook prima bij de rol van Kunst & Co als platform voor cultuur en creativiteit.
- Laat de zelfstandige docenten die in opdracht van Kunst & Co werken, geen huur betalen voor hun lessen in ons pand.

Kader de werkzaamheden van de cultuurcoach

De functie van cultuurcoach sluit hier ook bij aan. Vanuit onze rol als platform ondernemen we al veel activiteiten die moeten leiden tot het vergroten van deelname van het culturele veld bij het onderwijs, evenementen en ontmoetingen. We delen onze kennis en brengen partijen bij elkaar. We kunnen echter niet onbeperkt extra activiteiten erbij nemen in ons uitvoeringsprogramma, zonder dat daar extra middelen tegenover staan. Het is dan ook belangrijk in het beleidsplan aan te geven wat op hoofdlijnen verwacht kan worden van een cultuurcoach.

Jaarlijks drie culturele projecten organiseren die aantoonbaar van toegevoegde waarde zijn voor zowel de culturele sector als ambities op andere beleidsterreinen (pag 6 van beleidsplan), is bijvoorbeeld niet haalbaar binnen de bestaande middelen.

Investeer in de toekomst

Investeer op basis van gelijkwaardigheid met alle partners in het programma Xpress. Voor 2024 staat een incidenteel bedrag gereserveerd ad € 40.000. Dit is berekend op basis van de realisatie 2022 en de prognose tot en met 2024. In de eerste twee jaar zijn echter nog niet alle begrootte kosten gemaakt; doordat in eerste instantie de nadruk ligt op het programma op alle basisscholen te laten draaien, is het talentontwikkelingsprogramma binnen de vrijetijd nog niet van de grond kunnen komen. Verwachting is wel dat we eind 2023 en in 2024 hiermee wel stappen kunnen gaan zetten en dus kosten gaan maken. Het is dan ook belangrijk om als gezamenlijke partners: onderwijs, bedrijfsleven en overheid elk hun deel van de begroting voor hun rekening te nemen, om daarmee ook aan elkaar te laten zien dat het programma zo ontzettend waardevol is voor de gemeente. We bevelen dan ook aan om jaarlijks € 100.000 te reserveren.

Janneke van Summeren, directeur-bestuurder Kunst & Co
14 juni 2023